

4.

PŘEROD

Když československá policie 12. října 1937 prohledala byt Heinze Ruthy na mlýně v Lázních Kunderatice, zjistila, že má v trezoru uschovaný krátký deník z války. Téměř dvacet let ho opatroval jako svou zásadní zповěď. To, že se jeho text dochoval do dneška, bylo způsobeno tím, jaké významy v něm československé orgány našly. Policie v Liberci měla za to, že lze z deníku rozpoznat Ruthovu „rozháranost a neujasněnost o pohlavním životě“. Uvedla k tomu: „Jeho sklon k navazování něžného přátelství s mladými muži a záliba v kráse chlapeckého těla dává tušiti i v tomto období jeho života [1918] sklony, které se pak průběhem času vyhranily v ryzí efebofilství.“¹ V roce 1937 by byl tento dokument dalším důkazem Ruthova dlouhodobého homosexuálního založení, ale jak si policie poznamenala, ukazuje také na jeho sexuální nevyhraněnost ve věku jednadvaceti let.

1

SOAL, Krajský soud Česká Lípa (dále jen ČLS), karton 360, Tk 665/37/114, zpráva policejního ředitelství v Liberci, 21. 10. 1937. Originál deníku se nedochoval, třebaže Gretel Ruthová se ho v roce 1939 snažila opakovaně získat: viz ČLS, karton 242, Tk 665/37, Margarethe Rutha Hansi Krebsovi, 17. 4. 1939.

SEXUÁLNÍ ÚZKOSTI

Žádný z historiků tento deník dosud nikdy neprostudoval. Nabízí se však k analýze z řady pohledů, kdy nás uvádí do osobního a politického přelomu v Ruthově životě v letech 1918 a 1919. V této době byl svědkem traumatického zlomu v Německých Čechách^b, neboť na konci války se habsburská monarchie rozpadla na „národní“ státy a v Čechách^b i na Moravě byl vyhlášen nový státní útvar Československo. Pro národní aktivisty, jako byl Rutha, jehož vizí byly obrozené *Deutschböhmern*, které překonají české^c nebezpečí, znamenalo vytvoření národoveckého českého^c státu tam, kde žili oni, zcela neočekávanou a zničující událost. S odtržením českých^b zemí od Rakouska se navíc oslabil onen vágní rakouský prvek v německočeské^b identitě a s ním zeslábla i jistá národnostní nevyhraněnost. Od roku 1919 byli národovečtí Němci z regionu uvězněni takříkajíc v české^c svěrací kazajce – v zemi s dominancí druhého národa a s pevnými státními hranicemi – a v této situaci museli zásadně přehodnotit svou identitu. Relativně bezpečný svět domácí fronty, ve kterém Rutha a jeho kolegové z Wandervogelu žili, se přes noc změnil v prostředí plné nejistot.

Rutha sám se okamžitě zapojil do obrodného křížového tažení ve jménu Němců v Československu, při čemž využíval jak zkušenosti z Wandervogelu, tak z armády. Ve svých aktivitách se řídil tím, co vyžadovala kritická situace národa Sudetských Němců, zároveň se ale do nich promítaly i jeho osobní nejistoty v poválečném světě. Stejně jako tisíce dalších veteránů se musel po děsivé zkušenosti války začlenit zpátky do civilního života, kdy se vrátil k rodině do Kunderatic. U někoho, kdo dlouho zůstával „zralým jinochem“, to také znamenalo ujasnit si svou roli jako dospělý vůdce mládeže. A k této řadě nevyhnutelných přizpůsobení se přidružila rostoucí nejistota ohledně vlastní sexuality a osobních vztahů jak s muži, tak s ženami. Cenným vhledem do Ruthových sexuálních dilemat v tomto zlomovém období je již zmíněný deník z roku 1918, kde jeho autor otevírá také téma stejnopohlavních vztahů v hnutí mládeže, což bylo klíčové téma jeho obrodné mise.

Není překvapivé, že téma pohlavního života vytvářelo v organismu Wandervogelu tenze. Na jednu stranu spočívala vlastní podstata hnutí v odmítnutí buržoazního životního stylu a jeho pokrytecké morálky, která připouštěla prostituci a příležitostný sex paralelně s životem v tradiční rodinné jednotce. „Stěhovaví ptáci“ měli naproti tomu zůstat v duševním i tělesném ohledu čisti a vyhýbat se pohlavnímu styku s děvčaty stejně tak, jako se zdržovali pití a kouření. Na druhou stranu však Wandervogel uspokojoval právě ty chlapce ze střední třídy, kteří procházeli s úzkostí svým pohlavním probuzením. Jelikož se období, kdy byli členy

hnutí, překrývalo se studii na střední škole, zůstávali většinou déle v jinošském věku. Zažívali prodlouženou pubertu, dokonce i po dosažení dvaceti let, a teprve poté vstupovali do světa dospělých. To s sebou neslo trvalou výzvu tváří v tvář ideálu pohlavní abstinence. Hnutí bylo smíšené, neboť již před rokem 1914 bylo navzdory odporu některých starších wandervogelů povoleno děvčatům, aby vytvářela vlastní skupiny a družila se s chlapci. V důsledku toho vedení Wandervogelu interakci mezi oběma pohlavími přísně monitorovalo a často zakazovalo společné výpravy, pokud měly zahrnovat přenocování. Ale sexualita směla do hnutí pronikat v odlišném hávu: rozvinula se zde specifická homosociální kultura, kterou „vysvětlovala“ notoricky známá teorie.

Ke konci roku 1912 v Německu vyšla kniha s názvem *Die deutsche Wandervogelbewegung als erotisches Phänomenon* (Německý Wandervogel jako erotický fenomén).² Její autor, čtyřadvacetiletý Hans Blüher, již předtím vydal dvojsvazkové dějiny počátků hnutí, v nichž zdůrazňoval „mravní sílu“ vzájemné blízkosti starších jinochů a jejich mladších následovníků. V tomto třetím spise byl mnohem explicitnější. Rozvinul zde komplexní teorii, podle níž byly základní charakteristikou Wandervogelu stejnopohlavní erotické vztahy, kdy k označení tohoto projevu homosexuality používá termín „inverze“.³

Blüher je silnější v teorii než v konkrétních dokladech, svůj koncept nicméně založil na desetiletí terénního pozorování. Jedním z jeho hrdinů byl wandervogelský vůdce Wilhelm Jansen, donucený v roce 1908 k rezignaci kvůli obviněním z homosexuality. V německém Wandervogelu případ způsobil významný rozkol, kdy jedna polovina hnutí toto jednání odsuzovala a druhá Jansena podporovala a hájila nejširší svobodu negenitálního vyjádření lásky mezi přáteli. Blüher, kterého nesmírně fascinovaly soudobé sexuální teorie, se inspiroval také u význačných sexuologů té doby – jednak vídeňského psychologa Sigmunda Freuda a jednak u průkopníka homosexuální emancipace, berlínského sexuologa Magnuse Hirschfelda, kteří oba jeho spis zprvu uvítali. Blüher však brzy dospěl k závěru, že Freudovo pojetí homosexuality jako neurózy se týká pouze latentních homosexuálů. A Hirschfeld, který napsal předmluvu k prvnímu vydání *Erotického fenoménu*, se s Blüherem brzy rozešel také. Hirschfeldova hlavní teorie o homosexuálech jako o „třetím

2 HANS BLÜHER, *Die deutsche Wandervogelbewegung als erotisches Phänomenon. Ein Beitrag zur Erkenntnis der sexuellen Inversion*, Berlin-Tempelhof 1912. Odkazy v dalším textu se vztahují k druhému, přehlednému vydání (Berlin-Tempelhof 1914).

3 Následující text vychází z vynikající analýzy, kterou podává ULFRIED GEUTER, *Homosexualität in der deutschen Jugendbewegung. Jungenfreundschaft und Sexualität im Diskurs von Jugendbewegung, Psychoanalyse und Jugendpsychologie am Beginn des 20. Jahrhunderts*, Frankfurt am Main 1994, s. 14–117. Viz též JULIUS SCHOEPS, *Sexualität, Erotik und Männerbund. Hans Blüher und die deutsche Jugendbewegung*, in: *Typisch deutsch. Die Jugendbewegung. Beiträge zu einer Phänomengeschichte*, eds. Joachim H. Knoll, Julius H. Schoeps, Opladen 1988, s. 137–154.

pohlaví“ čili mezistupni mezi mužem a ženou, se zdála použitelná pouze na zženštilé typy a nepasovala na onen druh mužných hrdinů, kteří podle Blühera tvořili Wandervogel.⁴

Jádro Blüherovy teorie se daleko více inspirovalo hlavní německou alternativou vůči Hirschfeldovu modelu homosexuální emancipace, organizací *Gemeinschaft der Eigenen* (Společenství sobě náležejících), kterou vedl Adolf Brand a mezi jejíž členy patřil také Jansen. Tento elitní kruh výslovně odmítal Hirschfeldovu moderní medicínskou definici homosexuála jako odlišného biologického druhu, proti níž stavěl nadšenou obhajobu mužského erotického přátelství jako jevu ve společnosti přirozeného, krásného, jež provází dlouhá historická tradice.⁵ *Gemeinschaft* poukazoval na německý romantismus (cca 1750-1850), kdy bylo v některých vzdělaných kruzích intimní mužské přátelství velmi obvyklé, takovou erotickou lásku opěvovaly velké postavy německé literatury jako Goethe či Hölderlin a často byla stavěna výše než „pouhý“ pohlavní vztah mezi mužem a ženou.

Romantikové – a po nich i Brandův *Gemeinschaft* – se inspirovali klasickou řeckou tradicí. Obvykle díky vlastnímu klasickému vzdělání mnozí věděli o stejno-pohlavním „erótu“ – cílené pohlavní touze – v antickém helénském světě. Zdálo se, že v té době bylo stejnopohlavní erotické přátelství do společnosti plně integrováno a že se v pedagogických pohlavních vztazích mezi starším mužem a mladším jinochem těšilo úctě.⁶ Tuto lásku v jejím čistě duchovním rozměru vyzdvihoval Sokrates jako ideál, který stojí výše než jakákoli láska mezi mužem a jeho ženou. Dospělý muž, *erastes*, si vybíral přitažlivého jinocha, kterého vzdělával a pohlavně zasvěcoval. Jinoch, čili *eromenos*, byl ke svému *erastovi* poután erotickou, pedagogickou a synovskou láskou, která přetrvávala do dospělosti. *Gemeinschaft* napodoboval klasický řecký postoj k jinosti a vzhlížela k němu jako k vrcholu krásy. Brand svůj časopis *Der Eigene* charakterizoval jako list pro muže, kteří „touží po návratu k řeckým časům a helénským standardům krásy“.⁷ Hranice mezi přátelstvím a homoerotikou byla v tomto pojetí mužské intimity stejně nejasná jako v antickém Řecku.

Teorie, kterou Blüher vyložil v *Erotickém fenoménu*, je zmatený amalgám různých soudobých přístupů k homosexualitě, kdy nejvíce sluchu popřál článkům z *Der Eigene* a jeho historickým aluzím. V zásadě vylíčil Wandervogel jako vzorový

4 K výbornému uvedení do současných vědeckých diskusí o homosexualitě viz VERNON A. ROSARIO (ed.), *Science and Homosexualities*, New York 1997.

5 Viz HARRY OOSTERHUIS, *Homosexual Emancipation in Germany Before 1933: Two Traditions*, in: *Homosexuality and Male Bonding in Pre-Nazi Germany*, eds. Harry Oosterhuis, New York 1991, s. 1-19.

6 Viz JAMES DAVIDSON, *The Greeks and Greek Love. A Radical Reappraisal of Homosexuality in Ancient Greece*, London 2008. Davidson v této nedávno vydané polemické studii kritizuje „přesexualizovanou“ interpretaci obsaženou v KENNETH DOVER, *Greek Homosexuality*, London 1978, která klade důraz na genitální styky, a přichází s mnoha názory, jež by Blüher nebo Brand přivítali.

7 Cit. v H. OOSTERHUIS, *Homosexual Emancipation*, s. 3.

prostor mužských přátelství, která měla vědomý „erotický tón“. Třebaže takové obcování mohlo vyvolat tělesnou homosexuální touhu, Blüher považoval ve shodě se Sokratem za nejvyšší formu erótu duchovní rozměr těchto vztahů.⁸ Řeckého příkladu se také opakovaně dovolával: „Řekové, kteří měli vlastní zvláštní pojetí pohlavního pudu, tomuto přirozenému faktu rozuměli správně. Chápali erotický podtón přátelství a přiznali mu místo ve své kultuře. Řecký problém je nejtěsněji spojen s problémem stejnopohlavní lásky.“⁹

A stejně tak jako v antickém Řecku doprovázely stejnopohlavní erotiku specifické rysy, jako například nazí atleti, tak i v německém Wandervogelu se projevovala ve formách, které odpovídaly severské německé kultuře. Podle Blühera „inverzi“ ve Wandervogelu ztělesňovaly dva mužské typy. Jednak vyzdvihl „úplného invertitu“, který v podstatě odpovídal „homosexuálovi“, jak ho definoval Freud nebo Hirschfeld. Takový muž, i po skončení puberty lhostejný k ženám, byl dokonalý „mužský hrdina“ (jako Jansen), který se pohyboval pouze v mužské společnosti a „jako krystal v solném roztoku“¹⁰ přitahoval jinochy, kteří se chtěli stát jeho žáky. Druhý, nejčastější typ inverze představoval „erastes“, který následoval cestu svého jmenovce z antického Řecka. „Erastes“, stejně jako „úplný invertita“ rozvíjel silná mužská erotická přátelství, ale po dosažení dvaceti let se k uspokojování tělesného pohlavního pudu obrátil k ženám. I poté však byly vztahy s ženami obvykle méně významné než celoživotní homoerotická duchovní přátelství, která zůstávala vyšší formou erótu. Wandervogelu vtiskli určující charakter právě mužští hrdinové, ať už „úplní invertité“, nebo „erastové“, kdy vzdělávání mládeže a péče o ni probíhaly v prostředí výrazně nasyceném homoerotikou. Erotický náboj se vzněcoval tím, že jinoši erotické sklony mužských hrdinů opětovali. Pro dospívající bylo hnutí klíčovou součástí prodloužené životní fáze, v níž jim tyto hrdinové sloužili jako náhrada za buržoazní figury otců, a jejich heterosexuální pudy byly odloženy nebo sublimovány, neboť po delší dobu nasávali homoerotickou kulturu.¹¹

V Německu způsobil Blüherův *Erotický fenomén* poprask.¹² Kritici z řad Wandervogelu ostře odmítali představu, že je jejich hnutí prolezlé „homosexualitou“, kdy přehlíželi, že sám Blüher se tomuto modernímu termínu ve své knize vyhýbá a mluví o nadčasovém fenoménu stejnopohlavnosti. Někteří však uznávali, že Blüher svým způsobem nastavil soudobému erótu zrcadlo.¹³ Protože kniha vzbudila v Německu živý čtenářský zájem, mohli jinoši alespoň získat přibližný rámeček, v němž si mohli

8 U. GEUTER, *Homosexualität*, s. 87.

9 H. BLÜHER, *Die deutsche Wandervogelbewegung*, s. 35.

10 Tamtéž, s. 40 a 47.

11 U. GEUTER, *Homosexualität*, s. 83-84.

12 Tamtéž, s. 94-103.

13 Zásada pěstování erótu ve společenstvích mládeže se objevovala v klíčových příručkách či učebnicích pro práci s mládeží, např. v GEORG STAMMLER, *Worte an eine Schar*, Heidelberg 1914, s. 10. Rutha Stammlerovu práci dobře znal.

vysvětlovat svá úzká mužská přátelství, „čistotu“ své intimity s jinými muži (ne-li tělesné, tak citové) a pojetí žen jako vně stojících subjektů, s nimiž je pohlavní styk až do dospělosti tabu. Pro většinu jinochů se tato homoerotika nejspíše nikdy nerovnal „homosexualitě“, ale některým, jež tělesně přitahovalo stejné pohlaví, mohla Blüherova teorie dodat sebedůvěru při vyjádření jejich sexuálních pocitů. Celkově tedy Wandervogel sice jak mužsko-ženské, tak mužsko-mužské sexuální vztahy potlačoval, ale mužsko-mužská citová pouta mohla vzkvétat.

Mnoho prvků Ruthovy sexuální úzkosti lze vysvětlit v tomto kontextu. Do jaké míry Blüherovy myšlenky rezonovaly za první světové války v českém^b Wandervogelu, není jasné. V dějepisné práci Johannese Staudy editor Kurt Oberdorffer v pasáži o Ruthově životě dosti tajuplně naznačuje, že nejpozději v polovině roku 1917 již o Blüherově *Erotickém fenoménu* probíhala rozsáhlá debata. O dvacet let později Rutha sám přiznal, že Blühera zhruba v této době četl, ale že s jeho názory „nesouhlasil“.¹⁴ V českém^b Wandervogelu, který měl stále více dívčích skupin, se otázka sexu dostávala pravidelně veřejné pozornosti. Na bundestagu v Linci (1916) byl přijat zákaz smíšených výprav, na což reagovaly vedoucí členky Wandervogelu protestem, že se takto vnášejí hříšné myšlenky tam, kde jinak vládne nevinnost.¹⁵ Rutha tento zákaz jako gauwart podporoval, neboť jeho postoj k genderovým rolím byl velmi tradiční.

Zdá se však zřejmé, že vedle tohoto váhavého veřejného diskursu o genderových rolích skýtala v soukromí více látky k diskusím otázka mužského intimního přátelství, což možná stimuloval Blüher, ale také to prostě odráželo mužskou pospolitost, kterou hnutí podporovalo. Poučný je případ Oskara Justa, neboť se zřejmě zcela shoduje s tím, co Blüher pozoroval v Německu. Naoko se zabýval žádostmi o založení dívčí skupiny v Jablonci, ale jeho hlavní zájem spočíval ve vybírání světlavých árijských jinochů a budování intimně provázaného oddílu Wandervogelu. V Blüherových kategoriích byl Just pravděpodobně „úplný invertita“ a je dost dobře možné, že sám touto kontroverzní teorií podepřel a interpretoval vlastní sexuální identitu.¹⁶

Rutha dospěl k takovému celkovému vysvětlení později, ve 20. letech. Deníku, který si vedl po šest měsíců v roce 1918 v době výcviku v Linci a většiny vojenské služby na frontě, se svěřil s „velkými úzkostmi“, které mu způsobuje jeho „neuspokojivý pohlavní život“. Byl si vědom toho, že tak osobní záznam, třebaže prodchnutý obvyklým wandervogelským instinktivním přístupem, je neobvyklý: „Protože jsem v denících přátel nikdy takovouto bezvýhradnou upřímnost ohledně jejich

14 J. STAUDA, *Der Wandervogel in Böhmen*, II, s. 96 (Oberdorffer Ruthu potkal v odbočce Wandervogelu Praha-Lützow), a SOAL, ČLS, karton 242, Tk 665/37/147, protokol s Ruthou, 23. 10. 1937.

15 J. STAUDA, *Der Wandervogel in Böhmen*, II, s. 89 a 94.

16 E. FRÜHAUF, *Von den Führern*, s. 9-10.

pohlavního vývoje nenašel, považují svůj deník za nejpřírodnější. Díky Bohu jsem překonal svůj původní odpor k vedení deníku a zapisuji všechno, jak to doopravdy cítím [*empfindungsgetreu*]. Moje knížečka nebude žádnou stylistickou či tematickou přípravou pro ‚pozdější práce‘. Jenom pravda, skrz na skrz!“ Přesto se snažil být obezřetný v tom, co by jeho intimní zápisky mohly odhalit: „Nemůžu si přát, aby tyto řádky četl někdo jiný než já. Jsou to kusy mých myšlenek a pocitů rozervané natolik, že kritickému oku jiného čtenáře nemohou mou podobu doopravdy zprostředkovat. Svou knížku a všechny škrábanice, co jsou uvnitř, chápu naopak jako cosi nepokojného, plného světla a stínů.“¹⁷

Deník je tak zároveň informativní i vyhýbavý, údajně je „upřímný“, ale zároveň vybízí k analýze toho, co může skrývat. Co Rutha nazýval svým „vnitřním pohlavním konfliktem“, mělo v roce 1918 dva hlavní aspekty, které oba vyvěraly z toho, co bylo připouštěno ve wandervogelském světonázoru. Zprv měl pohlavní puzení (*Triebe*), které zatím nebylo fyzicky uspokojeno, ale bude – až potká „tu pravou ženu“. Zadruhé si poznamenával, že ho citově a fyzicky přitahuje společnost mužů, třebaže je nikdy otevřeně nepopsal jako tělesné sexuální objekty. Celkově tak vystává obraz někoho, kdo svádí zápas, aby dostal mravním předpisům Wandervogelu, zejména pravidlu o pohlavní abstinenci, a zároveň se cítí provinile kvůli tomu, že dává přednost intimitě s muži.

Když byl 7. dubna 1918 zpátky v Budějovicích a čekal, až se s jednotkou vrátí na bojiště, zapsal si, jak si čtyři roky předtím ještě jako „hloupý kluk“ slíbil, že nikdy nepůjde se ženou z prostého tělesného chtíče. Protože byl věrný morálce Wandervogelu, dodržel ten slib, byl stále panic a až do roku 1916 považoval pohlavní styk před manželstvím za zločin. Ovšem poté, a zejména v Praze, „puzení“ stále sílilo, žádalo si vybití a vedlo k „vývěrům“, které považoval za ostudné a nechutné. Uvažoval nad tím, že je možná lepší „uspokojit puzení přirozeně než se trápit a být nepřirozený“.¹⁸ Ale jak by to šlo provést? Rutha byl v šoku, když se dozvěděl o jednom wandervogelovi, který vyhledával děvčata kvůli sexu (napsal k tomu: „Já chci být čistý“), a byl znechucený vulgárními hovory, jimž byl svědkem v armádě.¹⁹ Jeho ideálem byla zdravá děvčata, která se objevovala ve wandervogelských hnízdech. Taková stvoření, jaká potkal v hnutí mládeže v Linci v zimě 1917/1918, stvoření kypící životem a bystrým duchem. U některých dokonce pocítil vzrušení, ale při zpětném pohledu viděl, že to nebyla láska, nýbrž pouze „srdečná přitažlivost“.²⁰

Ruthův ideál působil zmatečně a nedosažitelně, neboť cítil-li nějakou přitažlivost, zřídka byla sexuální. Hrůzným zážitkem byl flirt v Českých^b Budějovicích, kde mu dospívající dcera jeho bytné přinesla před odjezdem na frontu květiny:

17 Ruthův deník, s. 11, 43, 101, zápisy s daty 1. 4., 27. 5. a 24. 8. 1918.

18 Tamtéž, s. 21, zápis s datem 7. 4. 1918; viz též s. 14 a 100, zápisy s daty 4. 4. a 22. 8. 1918.

19 Tamtéž, s. 22 a 57, zápisy s daty 7. 4. a 8. 6. 1918.

20 Tamtéž, s. 5-6 a 8, zápisy s daty 8. 2. a 29. 3. 1918.

„Nenacházím na ní nic přirozeného, udělala to s tak patetickým zdvižením očí a s takovou hranou upejpavostí, že vypadala jako nějaká herečka nebo úlisná coura. [...] Skutečně jsem nad sebou zuřil, že jsem ty květiny přijal s tak přátelskými slovy, když jsem hluboko uvnitř cítil, že je tak nepřirozená.“ Velmi žádoucí byla naopak jiná dívka v jeho podnájmu, služebná, která ztělesňovala vše „venkovsky čisté a přirozené“. Vzrušilo ho, že ho pro jednu sexuálně přitahovala žena, třebaže se pak cítil jako zbabělec, že podle toho dál nejednal.²¹ Tyto události si často racionalizoval poukazem na wandervogelskou morálku, na ideál „zůstat čistý“, dokud se neobjeví životní partnerka, a úvahami nad vzory jako Goethe, který byl i přes své velké vášně idealista a byl „čistý“.²² Tento osobní morální boj, který ve svém deníku zmiňuje velmi často, byl ve skutečnosti součástí zmateného sebeklamu. Zatemňoval hlubší boj, který se odvíjel okolo jeho převážně stejnopohlavních sklonů.

Mohlo by se říci, že Ruthovo toužení po mužské intimitě byl jenom charakteristický rys typický pro hnutí mládeže (který jasně vysvětluje např. z mnoha wandervogelských deníků v Německu). Rutha, stejně jako jiní, kdo byli v této mentalitě vycvičení, doufal, že najde důvěrné přátele, s nimiž bude moci sdílet city, a na začátku roku 1918 identifikoval čtyři muže, kteří spadali do této kategorie „opravdových přátel“ – byli to Otto Kletzl, Willi Flatz, „Hansl“ Martin a jistý „Förster“. S Kletzlem měl společnou historii v hnutí mládeže a zdá se, že si často dopisovali. Ale přestože Rutha obdivoval Kletzlovu energii a rozplýval se nad jeho „mužností“, nezdá se pravděpodobné, že by mu Kletzl byl skutečnou citovou oporou.²³ Flatz byl naproti tomu onen starší wandervogel, kterému se během „zповědání noci“ nedlouho předtím svěřil se svými intimními myšlenkami a který mu poté věnoval deník jako prostor pro další vyjádření pocitů. Litoval-li Rutha, že si s Flatzem nevybudoval bližší přátelství, nebyl hlavní důvod této lítosti v homoerotické touze, ale spíše v obdivu k vzorovému wandervogelovi. Flatz však o toto přátelství pečoval, a především fungoval jako zpovědník.

Flatz se ale stejně nemohl stát tím, co Rutha v roce 1918 emočně hledal. Když se vydával na svou krátkou vojenskou anabázi, byl si stále více vědom toho, že touží po „pokrevním příteli“ (*Blutsfreund*), jediném druhovi, který by ho doprovázel životem i smrtí. S potěšením myslel na to, jak srdečně se k němu od té doby, co byl gauwartem, mnozí wandervogelové chovali, ale ve skutečnosti prahнул po jediném příteli, který by pohltil jeho bytí, stal by se jeho „společníkem v průvrách života, [...] silným pilířem, o který se lze opřít a při kterém lze stát“.²⁴

21 Ruthův deník, s. 19-21, zápis s datem 7. 4. 1918. Podobný příklad touhy a potlačení zaznamenaný v deníku wandervogela je uveden v U. GEUTER, *Homosexualität*, s. 133-134.

22 Ruthův deník, s. 44, zápis s datem 28. 5. 1918.

23 Tamtéž, s. 2 a 9, zápisy s daty 16. 2. a 1. 4. 1918.

24 Tamtéž, s. 2, 23 a 38, zápisy s daty 16. 2., 8. 4. a 27. 5. 1918.